

Л.В. Кузнєцова,
доктор філологічних наук, професор
(Ростовський юридичний інститут);
Л.М. Кузнєцова,
викладач
(Ростовський-на-Дону інститут фізкультури та спорту)

ДО ПИТАННЯ ПРО РОЛЬ СУЧАСНИХ СОЦІОКУЛЬТУРНИХ УМОВ У ФОРМУВАННІ МОТИВАЦІЇ УЧНІВ ДО ВИВЧЕННЯ ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

У статті розглядаються питання впливу сучасних соціокультурних умов на розвиток мотиваційних факторів до вивчення другої іноземної мови учнями, з'ясовується ступінь розробленості проблеми у вітчизняній та зарубіжній науковій літературі. Обґрунтовується необхідність формування в учнів мотиваційної готовності до іншомовного спілкування.

Наш вік є складним, багатограним, вимогливим, у ньому успішно співіснують різні культури зі своїми цінностями, потребами, бажаннями. На фоні цієї різноманітності необхідно мати достатньо високий інтелектуальний та мовний потенціал. Суспільство зацікавлено в розумних людях, які знають іншу мову. Саме від їх стратегії залежить поліпшення якості життя більшості громадян. У результаті процесу навчання іншомовному спілкуванню формується певна база знань, яка дозволяє розвиватись та вдосконалюватись протягом усього життя разом з науково-технічним прогресом, який прискорюється.

Організація інтелектуального та мовного виховання учнів дозволяє говорити про нові напрямки в розвитку освіти, пов'язані з переглядом основних компонентів освіти: її призначення, змісту, критеріїв, ефективності форм та методів навчання, функції викладача. У процесі отримання мовної освіти людина накопичує досвід емоційно-вольового відношення до навколишнього світу, людей, що дає їй можливість, з одного боку, самовдосконалюватись, розвивати свою психіку та внутрішній світ, а з іншої – підтримувати взаємовигідні стосунки з соціальним середовищем. Крім того, в процесі мовної освіти накопичується досвід творчої діяльності, необхідний для вирішення різноманітних проблем життя та діяльності.

Процес оволодіння іноземною мовою відбувається в період формування наукового та морального світогляду особистості. Соціально-культурні умови сприяють тому, що в учнів мотиваційний фактор не тільки розвивається, але й змінюється змістовно, що, у свою чергу, приводить до формування різних якостей особистості, необхідних для успішного оволодіння усім мовленням на іноземній мові.

На думку А.С. Виготського, навчання "обертається навколо двох процесів: усвідомлення та оволодіння" [1: 162]. Іноземна мова в цьому сенсі не є виключенням. Дві сторони процесу іншомовного навчання нерозривні та відображають єдність однаково важливих функцій, які виражаються у бажанні продовжити свою освіту, набути нові знання та вміння. У цьому процесі мова є інструментом спілкування, з одного боку, та інструментом пізнання, з іншого.

До числа найважливіших людських факторів для вивчення іноземної мови відносяться такі властивості: мотиваційна готовність, вольові якості, емоційне забарвлення, вербальне мислення, вербальна пам'ять та мовленнєвий слух. В умовах додаткового навчання іноземній мові відбувається формування пізнавальної потреби. Сенс її в тому, що викладачу слід організовувати спеціальні умови, при яких реалізація потреби супроводжувалась би позитивними емоціями з обов'язковим завершенням роботи ситуацією успіху, оскільки переживання позитивних емоцій приводить до закріплення схильності та бажанню виконувати запропоновані навчальні дії. Уже молодший шкільний вік є сенситивним у плані залучення дітей до окремих елементів мовної культури, і, отже, мовну освіту важливо починати з першого класу. Опираючись на уявлення про те, що дитяча картина світу є цілісною, синтезованою, необхідно звернутися до такого аспекту освіти школярів у галузі вивчення іноземної мови, який би дозволив сучасному учню відчувати себе в сучасному світі затребуваним. Діагностика мовної культури випускників школи показала, що найбільш значні досягнення стосуються таких компонентів, як мовна, комунікативна компетентність, поведінкова та комунікативна рефлексія, система міжособистісних стосунків, позитивні прагнення, інтерес до світу.

Данні багатьох досліджень свідчать про наявність закономірних, стійких зв'язків між здібностями, темпераментом, характером та схильностями, а також їх природними передумовами [2; 3]. У роботах різних років С.Л. Рубінштейном, Б.Г. Ананьєвим та Б.М. Тепловим розглянуті принципово важливі положення про найбільш суттєві та стійкі риси особистості та індивідуальності, такі як потреби та мотиви, темперамент, здібності, характер, спрямованість особистості. На необхідність вивчення здібностей в широкому особистісному аспекті вказується в роботах Б.Г. Ананьєва (1966), А.Г. Ковальова (1957), В.Н. М'ясищева (1960), К.К. Платонова (1972) та інших дослідників. Особисті якості людини, які сприяють успішній діяльності (у нашому випадку засвоєнню іноземної мови), можуть вважатись компонентами здібностей, але не основними, а факультативними.

Необхідно відмітити, що проблема формування мотивації до додаткового вивчення іноземних мов має велике життєве значення. Складність розглядання цієї проблеми та знаходження шляхів її вирішення в рамках вітчизняної науки полягає в тому, що практично не сформувався той пласт теоретичної літератури та матеріалів прикладних досліджень, які дозволяють вивчати дану проблему в сучасних соціокультурних умовах, хоча вона є досить актуальною.

Метою нашого дослідження ми ставили виявити особистісні якості людини, які сприяють успішності діяльності (в нашому випадку засвоєнню іноземної мови). Учні, які свідомо вивчають іноземну мову, складають, в основному, вікову групу від 14 до 17 років. У психологічних класифікаціях періодів життя людини це вік юності, який характеризується складністю психологічних та когнітивних характеристик. На думку С.Д. Смірнова, "цей період максимально сприятливий для навчання і професійної підготовки, оскільки саме в цьому віці досягають максимуму у своєму розвитку не тільки фізичні, але й психологічні якості, та вищі психічні функції: сприйняття, увага, пам'ять, мислення, мовлення, емоції та почуття" [4: 98]. Виходячи з системного уявлення про навчальну діяльність, можна стверджувати, що учень приймає рішення на рівні регулювання, адаптації та самоорганізації. У віці пізньої юності усвідомлення мотивів, задач, способів та засобів навчальної діяльності набуває якісно нових характеристик.

Різносторонній розвиток особистості означає не стільки різноманітні та глибокі знання про різні аспекти соціальної та природної дійсності, наявність достатньо багатой сфери вмінь та навичок, володіння іншими мовами, скільки широту інтересів людини, її здібність віднести з потрібною увагою, зацікавленістю до всього того, що є значимим для людей. Розвинута особистість здатна проявити достатньо широкі інтереси в галузі додаткового вивчення мови.

На даному етапі як ніколи актуалізується необхідність надати учням можливість вивчити не одну, а дві іноземні мови, оскільки ХХІ століття, за визнанням ЮНЕСКО, – століття поліглотів. Адже на практиці навчання іншій іноземній мові в багатьох регіонах країни вже давно ведеться, і необхідно законодавчо його закріпити.

Для того, щоб у повній мірі охопити цю галузь знання та вивести ті базові параметри, які з точки зору освіти необхідні, слід звернути увагу на те, що впливає на успішне формування культурної особистості, спонукає особистість вивчати іноземну мову. Характерною особливістю в процесі вивчення іноземної мови є те, що мета набуває здібність мотивувати людину.

Оволодіння іноземною мовою є достатньо складним багатоаспектним процесом, який включає комплекс особистісних та соціальних особливостей, які спрямовані як на розвиток особистості, так і на формування мовної компетенції.

Успішний початок навчання будь-якої іноземної мови сприяє створенню високої мотивації до вивчення іноземної мови. Успіх навчання та відношення учнів до предмету у великій мірі залежить від того, наскільки цікаво та емоційно вчитель проводить курс по оволодінню іншомовним спілкуванням. Очевидним мотиваційним фактором процесу вивчення іноземних мов стала можливість живого спілкування з представниками різних культур, націй, народів. Ці можливості достатньо швидко стають повсякденною реальністю для багатьох молодих людей, які можуть дозволити собі з'їздити на канікули за кордон і там вдосконалити свої навички, знання, вміння. Ці обставини породили величезний інтерес у нинішньої молоді до вивчення іноземних мов, а потім і необхідність їх практикувати. З цього приводу Л. Блумфілд справедливо зауважив, що між знаннями про мову та "її володінням немає ніякого зв'язку. Володіння мовою – це не питання знання. Володіння мовою – це питання практики" [5: 58].

Вивчення першої іноземної мови відбувається більш повільно, через виправлення послідовно виникаючих помилок, хибних уявлень, які є природними для людини, яка вперше засвоює мову на свідомій основі. Для формування адекватного знання про засоби вираження деякого граматичного змісту вимагається вірне уявлення про ціле – граматичну категорію. А розуміння категорії складається з досвіду вираження її змісту. Цього досвіду в людини, яка вивчає свою першу іноземну мову, ще немає. Необхідно підкреслити, що, по-перше, без базової мовної підготовки не може бути вирішена проблема повноцінного змісту загальної освіти, оскільки цей пласт культури істотно

визначає життя та соціалізацію людини. По-друге, базис мовної культури учнів не може бути створений тільки зусиллями школи, тут вимагається додаткова освітня система. В. Гумбольдт відмічав, що "засвоюючи (рідну) мову, кожна дитина опирається на аналогії, які смутно відчувуються... Такі ж аналогії служать опорою людині, яка самостійно, без допомоги інших вивчає іноземну мову. Важливо тільки знайти дух цих аналогій, а це при будь-якому навчанні мови є критичним пунктом, з якого починається справжнє володіння мовою і справжнє задоволення нею" [6: 549]. У результаті всього процесу навчання і оволодіння іншомовним спілкуванням у людини формується відносно стійка самооцінка, яка допомагає йому зрозуміти, наскільки значимо для неї оволодіння іноземною мовою і наскільки сильна його мотивація.

Життєве самовизначення і соціальна кар'єра молодого покоління сьогодні в значній мірі залежить від рівня його інтелектуального потенціалу, де значну роль відіграє володіння іноземною мовою. Розвиток економіки та інформаційного сектора, процеси глобалізації, досягнення техніки дозволяють говорити про необхідність комунікацій. Для того, хто навчається, іншомовна компетенція набуває значущості як засіб підвищення інтелектуального рівня, розширення мобільності, суттєво впливає на освітній та культурний рівень, ціннісні орієнтації особистості.

У цих умовах виникає потреба більш уважно та ретельно розглянути проблему мотивації учнів до розширених можливостей комунікації. Ця потреба привела до наступних аспектів розглядання проблеми: використання природного інтересу молоді людини, врахування знання про культуру свого народу та народу країн, мови яких вивчаються; підвищення інтелектуальної бази в процесі вивчення мов і культур інших народів (англійців, німців, французів, іспанців); у процесі навчання іноземним мовам і культурам в умовах багатомовності й полікультурності враховується специфіка освітнього середовища.

Оволодіння іноземними мовами, як відомо, нерозривно пов'язано з володінням іншомовною культурою, яка передбачає не тільки засвоєння культурологічних знань, які містять у тому числі зразки невербального спілкування, але й формування здібності та готовності зрозуміти та прийняти культуру носіїв мов, які вивчаються. Процес навчання іноземним мовам і культурам у полікультурному середовищі має цілий ряд соціологічних, психологічних, соціокультурних, лінгводидактичних особливостей, врахування яких у практиці викладання забезпечує високий результат. Найважливішою проблемою, яка повинна бути вирішена в теорії та практиці при навчанні іноземним мовам в полікультурному середовищі, є організація цього процесу, яка забезпечує вивчення іноземних мов як феномену національної культури інших народів через усвідомлення відмінностей менталітету народів країн мов, які вивчаються. Це сприяє вирішенню багатьох проблем міжкультурної комунікації.

У результаті забезпечується самоусвідомлення людини, яка навчається, як полікультурної та багатомовної особистості, яка проявляється у всій своїй різноманітності – у зверненні до інших культур, у сприйнятті іншого соціокультурного фону та менталітету.

Методи, прийоми та засоби навчання в полікультурному середовищі іншомовного спілкування орієнтовані на розуміння нових культур та розвиток багатомовної особистості учня.

Людина, яка навчається, сприймає культурні явища іншого народу через призму рідної культури, що нерідко викликає труднощі та помилки, які порушують процес комунікації. Основним засобом подолання труднощів у подібних випадках є порівняльний аналіз культур, виявлення спільних рис та відмінностей у контактуючих культурах, акцентування уваги на тих аспектах, які не знайшли гідного відображення в словниках, підручниках, довідковій літературі.

Навчання іншомовному спілкуванню в полікультурному середовищі базується на порівнянні культур, історій, літератур, традицій та звичаїв рідного та інших народів (носіїв вже відомих мов та мов, які вивчаються). У свій час Л.В. Щерба говорив, що світ, який нам даний у нашому безпосередньому досвіді, залишається скрізь таким самим, пізнається різними шляхами та на різних мовах, навіть і тих, на яких говорять народи, які представляють собою певну єдність з точки зору культури [7: 172].

Іноземна мова є гуманітарним знанням, частиною соціальної культури та засобом вираження мислення, яке формує особистість, використовується як засіб досягнення змістовного, інформаційно насиченого та емоційно забарвленого в культурному відношенні спілкування.

Для оволодіння мовою необхідно усвідомлене вивчення та засвоєння мови, яке здійснюється в ході соціалізації особистості того, хто навчається. Це усвідомлення знаходить своє відображення, насамперед, у прагненні експліцитно застосовувати усталений набір правил та використання мовних елементів. На думку професора Л.Л. Аюпової, "мовна орієнтація в сучасних умовах – це і відношення індивіда (монолінгва, білінгва) або соціуму до статусу мови або мов, їх екстенсивному та інтенсивному, реальному та потенційному функціонуванню, питанням будівництва (у тому числі

терміноворчості, графіки тощо), мовним конфліктам та мовної експансії, проблемам білінгвізма та багатомовності" [8: 49].

Володіння іноземними мовами з усією впевненістю можна кваліфікувати як компонент загальної культури особистості, за допомогою якого вона (особистість) залучається до світової культури.

Особливо актуальною в науковому та практичному відношенні представляється введення другої іноземної мови в систему середньої освіти в сучасних соціокультурних умовах, коли відбувається перегляд особистісних цінностей індивіда. Незважаючи на, здавалося б, можливості, які з'явилися для повноцінної соціальної та трудової активності, учням стало значно важче продовжувати освіту, отримувати професію.

Метою навчання іноземним мовам є формування професійної компетентності майбутніх спеціалістів, яка включає в себе комунікативний, психологічний та методичний аспекти даного поняття. Таким чином, вивчення іноземної мови як фактора, який забезпечує стабільність у суспільстві, йде від свідомо поставленої мети.

Характерною особливістю в процесі вивчення іноземної мови є те, що мета набуває здібності мотивувати людину. Прогресивно мислячі люди усвідомлюють важливість культурного та мовного різноманіття. У нашій країні проживає більше ста народів, які говорять на мовах кавказької, індоевропейської та алтайської мовних сімей. У процесі навчання враховується менталітет людей, які вивчають іншу мову. Аналіз власних матеріалів дослідження, а також матеріали досліджень інших авторів, дозволив нам намітити деякі основні тенденції вивчення іноземної мови через застосування природного мотиваційного інтересу тих, хто навчається.

Визнання важливості оволодіння іноземними мовами є наслідком інтернаціоналізації усіх сфер життя суспільства, входження його в світову спільноту. Суттєві соціально-економічні та політичні зміни значно впливають на лінгвістичну освіту, в якій етнолінгводидактичний підхід є одним з пріоритетів, оскільки двомовність (білінгвальність) для будь-якої освіченої особистості, по образному визначенню Н.В. Баришнікової, є "міст взаєморозуміння через ріку відмінностей мов та культур" [9].

За останні декілька років ці тенденції ще більш посилюються, продовжуючи розвиток сучасних інформаційних технологій (ІТ), об'єднуючи масову та індивідуальну комунікацію. У World Wide Web (www) великі відрізки інформації зберігаються за допомогою електроніки у формі, яка робить доступним пошук, використання та обмін інформацією для певної особистості, в певний час і в певному місці. Інформаційні технології, таким чином, пропонують нові можливості для подолання простору та часу. Отже, кожна нова техніка комунікації, неодмінно викриває те, що називається "інформаційними прогалинами" або "прогалинами знань".

Людина, яка усвідомлено займається додатковим вивченням мови, стає добре інтегрованою, різностороннє розвинутою особистістю, з достатньо значними життєвими цілями, прагненнями, бажаннями.

Для того, щоб у повній мірі охопити галузь знання та вивести ті базові параметри, які з точки зору освіти необхідні, слід звернути увагу на те, що впливає на успішне формування культурної, освіченої особистості, спонукає її додатково вивчати іноземну мову.

Сучасне суспільство поставило такі умови, які дають можливість людині самій визначити роль іноземної мови в житті цього суспільства. На даному етапі розвитку привертає увагу рівень освіченості сучасної молоді, її інтереси, захоплення, потреби, бажання, і значну роль тут відіграє рівень володіння іноземною мовою.

У зв'язку з існуючим положенням в освітній практиці виникла необхідність у додатковому навчальному предметі, який би допоміг людині цілісно та багатоаспектно пізнати себе, самореалізуватися в житті, самовизначитися, адаптуватися в соціумі. Таким навчальним предметом може стати іноземна мова за умовою наповнення її змістом, який адекватно відображає завдання даного аспекту гуманітарної освіти. Можливо, на одних етапах навчання ефективною є диференціація, на інших – інтеграція окремих аспектів в одному навчальному предметі. Разом з тим, дослідження показало, що вже молодший шкільний вік є сензитивним у плані залучення дітей до окремих елементів мовної культури, і, отже, мовну освіту важливо починати з першого класу. Опираючись на уявлення про те, що дитяча картина світу цілісна, синтезована, необхідно звернутись до такого аспекту освіти школярів у галузі вивчення іноземної мови, який би дозволив нинішньому учню відчувати себе в сучасному світі затребуваним. Діагностика мовної культури випускників початкової школи показала, що найбільш значні досягнення стосуються таких компонентів, як мовна, комунікативна компетентність, поведінкова та комунікативна рефлексія, система міжособових стосунків, позитивні прагнення, інтерес до світу.

В умовах додаткової предметної освіти основи для компетентності в галузі вивчення іноземних мов у людині закладаються через набуття пріоритетної освіти, необхідної для наступного оволодіння мовними навичками, знаннями, оволодіння способами вирішення проблемно-пізнавальних задач,

досвід ефективного прийняття рішень та досягнення значущих цілей через подолання перешкод. Адже, дійсно, компетенції часто використовують для характеристики потенційних можливостей спеціаліста отримати роботу на ринку праці. Для цього потрібно володіти, принаймні, "ключовими компетенціями". У світі, де царює конкуренція, вони включають "грамотний" рівень володіння мовою, комп'ютерну грамотність, володіння способами рішення проблем, гнучке та інноваційне мислення, схильність та здібність до безперервної освіти. Ключові компетенції показують, що мовна освіта може відповідати життєвим вимогам.

У вивченні іноземної мови особистість дотримується певних ідеалів, переконань, поглядів, позицій, відношень, бажання вірувань у мовну потребу, її значущості, взаємовідношень з носіями даної мови, оточуючими тощо. Ці характеристики складають основу внутрішнього світу особистості, яка бажає бути різносторонньо розвинутою за допомогою іноземної мови. Сьогодні велика кількість людей бере участь у міжнародних економічних форумах та конференціях, працює в міжнародних компаніях, російські студенти навчаються за кордоном, а наші співвітчизники подорожують по всьому світу. Як показує практика, для підтримки контактів необхідно не тільки знання мови, але й правил та норм поведінки, культури, звичаїв.

З точки зору діалектики зрозуміло, що даний парадокс можна подолати в практичній діяльності через ряд послідовних наближень до все більш глибокого розуміння проблеми, явищ. При вивченні другої іноземної мови цей парадокс долається швидше в порівнянні з першою іноземною мовою, оскільки в учня вже є лінгвістичне розуміння багатьох речей, які стосуються іноземної мови як системи. Спільність більшості граматичних та семантичних категорій, яка притаманна індоєвропейським мовам, робить когнітивний підхід в єдності з комунікативним не тільки імовірним, але й єдино правильним. Це реальний шлях інтенсифікації навчання.

Викладення іншої причини необхідності застосування комунікативно-когнітивного підходу при навчанні другій іноземній мові примушує нас звернутись до двоєдиної суті комунікативної компетенції. Компетенція зводиться, як встановлено, до знань та вмінь: знання правил здійснення мовленнєвої дії та тактичним і стратегічним умінням досягти поставленої мети. Виділення цих двох складових компетенції базується на тому, що мовна інформація підкорюється тим же когнітивним законам, що і будь-яка інша інформація, яка, для того щоб бути засвоюваною, повинна бути, по-перше, проаналізована, а, по-друге, доступна для використання, "автоматизована". Виходячи з цього принципу, можна стверджувати, що лінгвістичне знання – це тип ментальної репрезентації, яка є інформацією проаналізованою. Другий фактор, який визначає процедуру використання цієї інформації, а саме автоматизоване знання, характеризує відносний доступ до неї в термінах швидкого або нешвидкого виконання (вільність). Усе це сприяє формуванню металінгвістичної свідомості (мовної свідомості багатомовної людини).

Отже, використання когнітивного підходу при навчанні другій іноземній мові приводить до достатньо швидкого в порівнянні з першою іноземною мовою утворення лінгвістичного концепту. З іншого боку, на "фоні" розвинутої металінгвістичної свідомості, яка передбачає більшу легкість доступу до інформації, скорочується і період автоматизації матеріалу. Отже, використання когнітивного принципу в навчанні другій іноземній мові приводить до деякої зміни комунікативної практики. Автоматизація навичок вже не знаходиться в жорсткої залежності від кількості практики, але від правильної її організації. Звідти випливає важливий висновок: когнітивний підхід здатен забезпечити інтенсифікацію навчання другій іноземній мові тільки в зв'язку з комунікативним підходом. Розглянутий у такому ракурсі, а саме у взаємодії з когнітивним аспектом, комунікативний підхід на сучасному етапі свого розвитку потребує певного оновлення. І цей процес вже почався: когнітивний принцип вже знайшов своє відображення в сучасних програмах, підручниках, методичній та навчальній літературі. Він змінює відношення до засобів та прийомів навчання, до звичних освітніх практик в цілому. Концепт когнітивного дає нову орієнтацію розвитку комунікативним прийомам навчання, оскільки показує в новому світі пріоритетність комунікативної практики: мова "базується" на основі індивідуальної когнітивної активності в процесі мовної практики.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Выготский А.С. Развитие личности ребенка. Гл. I. – М., 1982. – С. 161-164.
2. Ананьев Б.Г., Дворяшина М.Д., Кудрявцева Н.А. Индивидуальное развитие человека и константность восприятия. – М., 1968. – С. 40-57.
3. Мясищев В.Н. Понятие личности в аспектах нормы и патологии. – М.-Воронеж, 1995. – 356 с.
4. Смирнов С.Д. Секреты хорошей и плохой учебы студентов // Труды СГУ. – М.: СГУ, 2003. – Вып. 61. Гуманитарные науки. Психология и социология образования. – С. 97-116.
5. Блумфилд Л. Язык. – М.: Прогресс, 1968. – 608 с.

6. Гумбольд В. Труды по языкознанию. – М., 1984. – 534 с.
7. Щерба Л. В. Языковая система и речевая деятельность. – М., 1985. – 372 с.
8. Гальскова Н.Д. Современная методика обучения иностранным языкам. – М., 2000. – 268 с.
9. Барышников Н.В. Параметры обучения межкультурной коммуникации в средней школе // Иностранные языки в школе, 2002. – № 2. – С. 104-112.

Матеріал надійшов до редакції 12.09. 2008 р.

Кузнецова Л.В., Кузнецова Л.М. К вопросу о роли современных социокультурных условий в формировании мотивации учащихся к изучению второго иностранного языка.

В статье рассматриваются вопросы влияния современных социокультурных условий на развитие мотивационные факторы к изучению второго иностранного языка учащимися, выясняется степень разработанности проблемы в отечественной и зарубежной научной литературе. Обосновывается необходимость формирования у учащихся мотивационной готовности к иноязычному общению.

Kuznetsova L. V., Kuznetsova L.M. On the Role of Modern Sociocultural Conditions in Formation of Students' Second Foreign Language Learning Motivation.

The article focuses on influence of modern sociocultural conditions on development motivators to students' second foreign language learning and the elaboration of the problem in native and foreign scientific literature. The author accounts for the necessity of formation students' motivational readiness for foreign language learning and speaking.